

הרואה את הנולד

א נוור אל-סאדאת היה מקסים, כי רגיל. הוא שפע חמימות ואופטימיות. כרגיל. הוא דיבר בגילוי לב, כרגיל. הוא הבטיח שהשלום הישראלי-מצרי יימשך גם אחרי הפינוי של שארית סיני. הוא נתן הוראות לקדם את הנורמליזציה. הוא גם אמר שצריכים לפתור את הבעייה הפלסטינית. ולא לחץ. מנחם בגין היה מאושר. אריק שרון היה מאושר. והשמש של אלכסנדריה, שראתה כובשים כה רבים בבואם ובהולכם, הייתה. המיפגש ה-11 של בן הלבנר מברסט-ליטובסק ובן-הפקיד ממיטראבר-אליכום הסתיים בכי-טוב. הוא התנהל באווירה טובה ולבבית. הוא היה "פורח" ו"ידידותי" ו"טוב מאוד". השניים התחבקו (אם כי פחות) ומנחם בגין הדביק נשיקה ללחיה של ג'יהאן אל-סאדאת. (מתי ילמד שאין עושים זאת לאשה ערבית?). השיחות על האוטונומיה תפחתה מחדש. ההכנות לפינוי תימשכנה. הנורמליזציה תתקדם. יופי.

מיום הרבה, שזוהי ראייה נאיבית, הגובלת באיוולת. צרפת נתונה במלחמה בלוחמי-השיחור האלג'יריים. זוהי מלחמה אכזרית ונוראה מאין כמוה, שבה התייצבו יהודי אלג'יריה לצד המדכא הצרפתי. גם תודות לאותו חוק של כרמיה, אשר העניק להם אזרחות צרפתית שלושה דורות לפני כן. **הצרפתים מתנאים ב"הגיון ה" גאלי" שלהם. ההגיון הזה אומר: בעיות מידחמה, האויב של אויבי הוא ידויו.** לוחמי-השיחור האלג'יריים הם חביבי העולם הערבי, והם מקבלים סעד ועידוד מידי גמאל עבד-אל-נאצר, נשיא מצרים. האויב של הערבים ביכלל ושל עבד-אל-נאצר בפרט הוא דויד בן-גוריון. לכן כדאי לצרפת לספק לישראל כל כמות של נשק ולהעניק לה כל סיוע מדיני. כי הלחץ הישראלי על מצרים מקטין את הלחץ האלג'ירי על צרפת.

(לא לישראל). יחסי ישראל-צרפת התקררו במהירות רבה. שארל דה-גול גילה כי היהודים הם מיעוט "שתלטני". במלחמת ששת-הימים פנה באופן מוחלט עורף לישראל, ומישר לוחי הנשק הצרפתי אליה הופסקו כליל. **הקאריירה של שימעון פרס נמר שבת, עד עצם היום הזה.** האם הייתי נביא? בוודאי שלא. לא היה כל צורך ברוח-הנבואה. כדי לדעת מה עומד להתרחש, היה די בעיון בסיפרי ההיסטוריה. המדינות מתנהגות על פי אינטרסים, והמדינה הצרפתית אולי יותר מכולן. מנאבק בין אינטרס וסנטימנט. ה" אינטרס מנצח תמיד. **דה-גול לא רימה איש. פרס וי שות' רק רימו את עצמם.** **מ ה כל זה נוגע לחיוכיו של אנוור אל-סאדאת? יש כאן לקח.**

עתיד מזהיר כמדינה השייכת למרחב. ממשלת ישראל מתעקשת שלא להעניק לפלסטינים אף את "האוטונומיה המלאה", שהובטחה. מעשים כמו ההפצצות ליד בג' דאד ובביירות מקשים על נשיא מצרים עוד יותר. אולם בסבלנות עילאית מחזיק המנהיג המצרי מעמד. בחיוכים חורק-שיניים הוא שומר על הידידות. **עינו נעוצות בתאריך היסטורי רי: אפריל 1982, החזרת שארית סיני.**

מראה החיוכים והחיבוקים נדה מחשבתי אחרת, אל סוף שנות ה-50. אז היו הרבה חיוכים ביחסים ביחסים שבין ישראל וצרפת. אמנם, דויד בן-גוריון לא חיבק את שארל דה-גול. איך אפשר היה לחבק את הגנרל הצונן? בן-גוריון הגיע לו בקושי עד החזה, והצרפתי היה מתעלף מרוב תדהמה אילו ניסה זאת אורחו. פולה בן-גוריון גם לא הייתה מרשה לבעלה להדביק נשיקה ללחיה של הגנרלית. אבל היתה חמימות. והיתה לבביות. צרפת לחמה באלג'יריה, והצרפתים שנואו את הערבים בלב ובנפש. ישראל היתה בעלת-הברית הקטנה והנאמנה במיוחדת התילו, שניצחה זה עתה את המצרים. "Vive La France" קראו הישראליים והרימו כוסות מיץ. "תחי ישראל!" אמר השגריר הצרפתי בישראל, שלמד עברית על בורייה, ושתה שמפניה.

בגין מנשק לג'יהאן, אל-סאדאת בצד: לא לאשה ערבית

ימים ההם היה לי ויכוח פומבי, ממושך וחרף עם שימעון פרס. מי שהיה סגן-שר במשרד-הביטחון. פרס ראה את עצמו, בצדקמה, כאדריכל הברית הישראלי-צרפתית. הוא האמין בה, כפי שהרבי מגור מאמין באלוקים ובקופת-המדינה. באחד הימים אמר: הברית בינינו ובין צרפת אינה מבוססת רק על שותפות של אינטרסים, היא נובעת משותפות עמוקה של אידיאלים. **אמר והאמין.**

אולם, כך טענתי, מלחמתה של צרפת באלג'יריה אבודה מראש. אין כוח בעולם של המאה ה-20 המסוגל להציל שילטון-כיבוש בלי פני עם השואף לחופש. במוקדם או במאוחר תצטרך צרפת להיסנע. להעניק לאלג'יריה את עצמאותה ולהסתלק משם. **כאותו רגע ממש ישתנה הכל.** היעד המרכזי של המדיניות הצרפתית ישתנה מן הקצה אל הקצה. לא עוד הניצי-חון במלחמה, שבה אויבו של האויב הוא ידידה של צרפת. אלא פיוס האויב ושיבתה של צרפת אל העמדות בעולם המוסלמי. שאבדו במהלך המלחמה. במצב חדש זה לא תהיה עוד ישראל בעלת-ברית רצויה ומועילה, אלא מיטרד. **לכן, בלי כל קשר לאידיאלים ולסנטימנטים יפים, צרפת תפנה נגד ישראל ברגע שיושג השלום באלג'יריה — והדבר יקרה תוך כמה חודשים או שנים.**

לא היה זה ויכוח אקדמי. נבעו ממנו מסקנות מרחיקות-לכת. אילו התקבלה דעתי, היתה ממשלת ישראל יכולה לקבל גם את הצעותי: לבנות בשקט גשרים אל המנהיגות האלג'ירית הלוחמת, להגיי עימה עוד במהלך המלחמה ליחסים של ידידות וכבוד. כדי שאלג'יריה המשוחררת תהפוך, בבוא היום, גשר בין ישראל ומצריים. ואל העולם הערבי כולו. **ההמשך ידוע. דעתי של שימעון פרס ניצחה, כמובן. כל קברניטי ישראל היו שותפים לה.** צרפת נכנעה ב-1962 והעניקה לאלג'יריה עצמאות מלאה. המתנחלים הצרפתיים סולו קו משם, והיהודים הלכו עימם (לצרפת,

מ ה יקרה או? אפשר לחשב זאת מראש. **ברגע שתיסוג ישראל מן השטח האחרון של אדמת מצרים, יפיי תיים פרק.** באותו רגע עצמו ימות יעד אחד של המדיניות המצרית, ויבוא במקומו יעד חדש: לחזור במהירות האפשרית אל הי עולם הערבי, לשקם את הגשרים שנהרסו, לגרום לנורמליזציה (במלוא מובנה הי אמיתי של המילה) של יחסי מצרים-ערב. **אם לא תשכיל ישראל עד אז לעזות על דרד-המלך של פיתרון הבעייה הפלסטינית, היא תהפוך מיטרד מכיך ברובה של מצריים.** המדיניות המצרית תתנהג בהתאם לכך. מה פירוש הדבר? האם יתמוטט אז השלום הישראלי-מצרי כלא-היה? **איני סבור כך.**

לשלום הזה יש שורשים עמוקים. העם המצרי אינו רוצה במלחמה, והוא קיבל את השלום בשימחה. היחסים החדשים עם ארצות-הברית יחייבו את המשך השלום. וגם הצרכים של מצריים, הנמצאת עדיין בשלב מוקדם של שיקומה הפנימי, אבל יש הרבה צורות של שלום. ארצות-הברית-קנדה, למשל, ושלום הודו-פאקיסטאן, והשלום בין שתי הגרמניות. השלום הישראלי-מצרי יחזיק מעמד, אך הנורמליזציה תתרוקן מתוכן. היחסים יתקררו. תהיינה הצהרות עוינות. מעשים מדיניים מתואמים עם ארצות-ערב האחרות, ועמידה על זכות הפלסטינים למדינה משלהם לצד ישראל. **אחרי שהוחמץ השדום, הוא יחמיץ.**

יש לא יצדק אם יאשים בכך, בבוא היום, את אנוור אל-סאדאת. החל מנאומי הראשון בכנסת וכלה בדבריו האחרונים באלכסנדריה, הוא הזהיר מראש שכך יקרה, בלשון מנומסת, ידידותית, מאופקת — אך ברורה. **אבל המוני ישראל יתייחסו ל- דברים, כמובן, אחרת. וככך יש סכנה גדולה.** הישראלים יגידו: הוא רימה אותנו. הוא המתין עד שנחזור לו את כל סיני, וברגע שקיבל את הכל, הוציא לנו לשון. יגידו: איי-אפשר לסמוך על ערבים, וי אסור להאמין להם. עיניכם הרוואות. יגידו: עכשיו הוכח סופית כי כל מי שדוגל בשלום עם הערבים הוא נאיבי.

האמת תהיה, כמובן, הפוכה. אנחנו לא היינו נאיביים אף לא לרגע. ידענו שזה יקרה, כתבנו על כך בלי הרף, וגם מאמרי זה ימשש, בבוא העת, כעדות. **אתם נאיביים. כלפי מצריים, כפי שהייתם כלפי צרפת.** סברתם שתוכלו להתעלם מדבריו הי גלויים והכנים של אל-סאדאת. סברתם שתוכלו לרמות את כל העולם. שתוכלו להשיג שלום נפרד, שיאפשר לכם לצפוף על כל העולם הערבי. זוהי אשלייה. **האמת היא שאם לא יקרו דבי רים חדשים ומכריעים בין היום וזכן אפריל 1982, יגבר השלום את השינאה בין ישראל והעולם הערבי יותר מכך מלידהמות.**